

<p>Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»</p>	СИЛАБУС навчальної дисципліни Система управління охороною праці
	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»
	Спеціальність: 015.15 «Професійна освіта (Охорона праці)»
	Освітньо-професійна програма: <u>Професійна освіта. Охорона праці.</u>
	Ступінь (рівень) освіти: бакалавр
	Дні занять та консультацій: згідно з розкладом Рік навчання: 2021 - 2022 Семестр: очної - 6-й; Кількість кредитів: очної – 3;
	Викладач: Вернигора В.Д., к.т.н., доцент Електронна пошта: (vernyhora.viktor@gmail.com)

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії педагогічних дисциплін

Протокол від «___» _____ 2021_ року № ___

Голова циклової комісії _____ _Соснова М.А.
(підпис)
«___» _____ 2021 року

Голова робочої групи
(гарант освітньої програми) _____ Вернигора В.Д.
(підпис)

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни та результати навчання

Мета навчальної дисципліни: набуття здобувачем освіти компетентностей, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю, а саме: з управління охороною праці, удосконалення здатності виконувати розрахунки оцінювання ризиків в технологічному процесі в сфері охорони праці та здатності управляти комплексними діями та проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах, з обов'язковим урахуванням міжнародних та державних вимог щодо створення та функціонування системи управління охорони праці на рівні підприємства, району, селища (міста), регіону, галузі тощо; створювати для персоналу компоненти мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

Завдання вивчення навчальної дисципліни - опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням вимог щодо забезпечення безпеки персоналу і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є питання щодо системи управління охороною праці на підприємстві, в галузі та захисту працівників в будь-яких виробничих та побутових ситуаціях відповідно до нормативних актів з охорони праці.

Пререквізити: Передумовою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базових знань з дисциплін: безпека життєдіяльності, основи охорони праці, психологія, безпека праці, виробнича санітарія.

Постреквізити: Експертиза та сертифікація умов і охорони праці, технологічна та педагогічна практика.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні, практичні (практична робота).

Формат навчальної дисципліни – проведення теоретичних, практичних занять, поточного та підсумкового контролю, консультацій, комплексної контрольної роботи.

Форми та методи оцінювання: залік, письмовий контроль, усне опитування, тестовий контроль.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	<p>К 01. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлюючи цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>К 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>К 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>К 18 Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p> <p>К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.</p> <p>К 21. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.</p> <p>К 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.</p> <p>К 26. Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації.</p>
Ф	Програмні результати навчання
Результати навчання	<p>ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).</p> <p>ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.</p> <p>ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.</p> <p>ПР 19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації).</p> <p>ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі/сфери.</p>

При вивченні дисципліни «Система управління охороною праці»
здобувач повинен:

знати:

- вимоги міжнародних стандартів до систем управління охороною праці та ризиком на підприємстві (в організації);
- структуру державного управління охороною праці;
- структуру галузевої, регіональної та місцевої систем управління охороною праці;
- порядок створення та функціонування системи управління охороною праці (СУОП) на підприємстві згідно вимогам українського законодавства;
- сучасні шляхи підвищення ефективності функціонування СУОП на підприємстві.

вміти:

- формувати принципи працезохоронної політики підприємства на основі державної політики;
- визначати цілі та завдання СУОП на підприємстві;
- розробляти стратегічний (перспективний) щорічний та оперативний плани реалізації працезохоронної політики;
- формувати працезохоронну свідомість персоналу;
- розробляти заходи стимулювання персоналу в галузі охорони праці;
- проводити ідентифікацію і оцінку рівня професійного ризику на робочому місці;
- визначати показники стану умов і безпеки праці;
- давати оцінку економічної ефективності СУОП підприємств.

Вивчення даної дисципліни призначено для опанування студентством базових знань та практичних навиків щодо систем управління безпекою праці. При цьому студенти отримують основи знань, щодо систем управління безпекою праці, а також знання, уміння, здатності щодо функцій управління діяльністю, які забезпечують системний підхід до виконання вимог відповідних нормативно-правових актів, спрямованих на запобігання травматизму, профзахворювань, аварій та пожеж на виробництві.

1. Організація навчання

Загальний обсяг: 90 год.

Лекції (ЛК): 25 год.

Практичні заняття (ПР): 12 год.

ККР: 2 год.

Самостійна робота (СР): 51 год.

Структура навчальної дисципліни

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
1	Тема 1. Система управління охороною праці. Функції управління охороною праці. Структура управління охороною праці. Практична робота №1.	Визначення мети і об'єкта управління, завдань і заходів з охорони праці, функцій і методів управління. Суб'єкт управління в СУОП. Основні елементи СУОП. Функції управління охороною праці. Планування робіт з охорони праці.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, доповіді, ситуаційні, проблемні завдання
2	Тема 2. Державне управління та нагляд за станом охорони праці. Практична робота № 2.	Органи і основні принципи державного нагляду за охороною праці. Організація і структура державного нагляду за охороною праці. Галузеве і регіональне управління охороною праці.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, доповіді, ситуаційні, проблемні завдання
3	Тема 3. Служба охорони праці. Основні положення.	Структура і чисельність служби охорони праці. Основні завдання служби охорони праці. Функції служби охорони праці. Повноваження і права служби охорони праці.	Обговорення, презентації, доповіді.
4	Тема 4. Законодавство України щодо організації служби охорони праці.	Закони України «Про охорону праці», КЗпП, Закон України Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування і ін..	Обговорення, презентації, доповіді.
5	Тема 5. Розслідування нещасних випадків.	Поняття про виробничий травматизм, професійні захворювання, їх розслідування та облік. Методи аналізу травматизму. Причини виробничого травматизму та проф. захворювань.	Обговорення, презентації, доповіді.
6	Тема 6. Нормативно-правова база організації системи управління охороною праці на підприємстві. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці на виробництві. Практична робота № 3.	Правила, норми, регламенти, положення, стандарти, інструкції та інші документи з охорони праці, що діють на підприємстві. Типове положення про навчання з питань охорони праці. Навчання з питань охорони праці при прийманні на роботу, в процесі роботи та навчанні. Інструктажі з питань охорони праці.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, доповіді, ситуаційні, проблемні завдання
7	Тема 7. Атестація робочих місць за умовами праці в	Мета і завдання атестації робочих місць. Періодичність	Індивідуальні та групові завдання,

	системі управління охороною праці підприємства. Відшкодування збитку потерпілим від нещасного випадку. Практична робота № 4, 5.	проведення атестації. Порядок проведення. Виявлення факторів і причин виникнення несприятливих умов праці. Оцінка умов праці на робочих місцях. Розрахунок штучного освітлення робочих місць. Страхові виплати. Визначення ступеню втрати працездатності потерпілим. Тимчасове переведення потерпілого на легшу, нижче оплачувану роботу.	обговорення, презентації, доповіді, ситуаційні, проблемні завдання
8	Тема 8. Аналіз та профілактика виробничого травматизму на підприємстві. Практична робота № 6.	Загальні положення та визначення. Методи дослідження та аналізу виробничого травматизму. Мета та завдання розслідування нещасних випадків. Розслідування та облік нещасних випадків. Аналіз статистичного матеріалу по травматизму.	Індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, доповіді, ситуаційні, проблемні завдання
9	Тема 9. Вимоги безпеки до виробничого обладнання та технологічних процесів. Мотивація та стимулювання роботи з охорони праці в організації	Загальні вимоги виробничої безпеки. Безпека виробничого обладнання. Безпека виробничих процесів. Безпека виконання робіт. Мотивація та стимулювання.	Обговорення, презентації, доповіді.
10			Екзамен

Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Конституція України, ВР України, від 28.06.1996, № 254к/96-ВР (із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року N2222-IV).
2. Закон України «Про охорону праці» № 2695-ХІІ від 14.10.92 р. (із змінами та доповненнями).
3. Кодекс законів про працю України, у редакції Закону України від 15.12.93 р. № 3694-ХІІ (із змінами та доповненнями).
4. Одарченко М.С., Одарченко А.М., Степанов В. І., Черненко Я. М. Основи охорони праці: підручник. Х. : Стиль-Издат, 2017. 334 с.
5. Гогіташвілі, Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: навч. посіб. К.: Знання, 2007. 367 с.
6. Березуцький В.В. Основи професійної безпеки та здоров'я людини. - НТУ «ХПІ», Харків:ФОП Панов А.М.,2018. 553с.

7. Шашула О.М. Системи моніторингу охорони праці у країнах Європейського Союзу. *Теорія та практика державного управління*. 2016. № 1(52). С.1-6

8. ДСТУ ISO 45001:2019 Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 45001:2018, IDT). [Чинний від 01.01.2021].

Допоміжна

1. Пістун І.П. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): навч. посіб. Львів: «Тріада плюс», 2018. 648 с.

2. Пістун І.П. Охорона праці (практикум): навч. посіб. Львів: «Тріада плюс», 2019. 436 с.

3. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2014. 408 с.

4. Ткачук К.Н., Халімовський М.О., Зацарний В.В. та інші. Основи охорони праці. Підручник. К.: Основа, 2011. 480 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.

2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .

3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.

4. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.

5. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.

6. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.

7. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» <http://www.nau.ua/>.

Політика дисципліни

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Для здобувачів освіти очної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба або академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу, та не звільняє здобувача від виконання завдання на самостійну підготовку або завдання поточного та підсумкового контролю. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням директора коледжу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ECTS			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ECTS	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями,		добре

		здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		задовільно
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно

		допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.		
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1 (Поточне тестування та самостійна робота) (100 балів)					Сума	Підсумковий тест (екзамен, залік)
Змістовий модуль 1					100	100
Лекційні заняття (теоретичний матеріал) (44 бали)						
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5		
5	5	6	6	6		
Практичні заняття (20 балів)						
Пр1		Пр2				
8		8				
Змістовий модуль 2						
Лекційні заняття (теоретичний матеріал) (46 балів)						
Т6	Т7	Т8	Т9			
5	6	6	5			
Практичні заняття (18 балів)						
Пр3	Пр4		Пр5			
8	8		8			
ККР – (10 балів)						